

משרד 1564
נובמבר 2011

אדונים נכבדים,

הנדון: הפרשות לקרן השתלמות בשנת המס 2011

פקודת מס הכנסה מתירה בתנאים מסויימים ניכוי תשלומים לקרן השתלמות גם לעצמאיים, לחברי קיבוץ ולשכירים בעלי שליטה בחברת מעטים.

להלן ריכוז ההוראות בנושא זה לגבי שנת המס 2011:

1. שיעורי הפרשות

בשנת המס 2011 יותרו בניכוי הפרשות כאמור לקרן כדלקמן (שנתי):

(א) שכיר "בעל שליטה"

הפרשת החברה בגובה של 4.5% מהמשכורת שאינה עולה על 188,544 ש"ח (ניכוי מירבי של 15,712 ש"ח לחודש).

ניכוי ההוצאה מותנה בתשלום מקביל של בעל השליטה בשיעור של 1.5% היינו, על מנת להנות מההטבה המקסימלית בשנת המס 2008 יש צורך בהפרשה בשיעור של 6% (4.5% חלק המעביד ו- 1.5% חלק העובד) ממשכורת שאינה עולה על 188,544 ש"ח (הפרשה מירבית - 11,313 ש"ח וניכוי מירבי של - 8,484 ש"ח).

מובהר בזאת כי הפרשות המעביד מעבר לשיעור של 4.5% ועד לשיעור של 7.5% מהמשכורת שאינה עולה על 188,544 ש"ח - אומנם לא תותר כהוצאה בידי המעביד אך לא תיחשב כהכנסה בידי בעל השליטה (מותנה בתשלום מקביל של בעל השליטה כאמור לעיל). הפרשה בשיעור העולה על 7.5% תחשב כהכנסת עבודה של בעל השליטה בעת ההפרשה כאמור בסעיף (ה3) לפקודת מס הכנסה (בדומה לשכיר שאינו בעל שליטה).

(ב) שכיר רגיל (שאינו בעל שליטה)

הפרשות מעביד עבור עובדים שכירים רגילים (שאינם בעלי שליטה), שאינן בגדר הכנסת עבודה, יותרו בניכוי כדלקמן:

7.5% מהמשכורת שאינה עולה על 188,544 ש"ח ו- 2.5% תשלום מקביל של העובד.
(אצל עובדי הוראה: 8.4% ו- 2.8% בהתאמה).

עמדת רשות המסים בישראל הינה שתקרת המשכורת הקובעת הינה בגין הכנסתו הכוללת של העובד ממשכורת, ולא בגין כל עבודה בנפרד, אם הוא עובד במספר מקומות עבודה.

(ג) עצמאי וחבר קיבוץ

4.5% מההכנסה מעסק או משלח יד שאינה עולה על 249,000 ש"ח (ניכוי מירבי של 11,205 ש"ח). הניכוי כהוצאה מותנה בתשלום נוסף של העצמאי ושל הקיבוץ בשיעור של 2.5% היינו, על מנת להנות מההטבה המקסימלית בשנת המס 2011 יש צורך בהפרשה בשיעור של 7% מההכנסה שאינה עולה על 249,000 ש"ח (הפרשה מירבית - 17,430 ש"ח וניכוי מירבי של - 11,205 ש"ח).

תקרה להפרשות לעצמאי שהוא גם שכיר

.2

ישנה מגבלה על התשלומים לקרן השתלמות לעצמאי שיש לו גם הכנסה ממשכורת שבגינה מפריש מעבידו סכומים לקרן השתלמות.

הסכומים שיותרו לניכוי לעצמאי כאמור בגין תשלומיו לקרן השתלמות כעצמאי יקבעו בהתאם להכנסותיו כעצמאי [עד לתקרת ההכנסה הקובעת הקבועה בסעיף 17 (א5) לפקודת מס הכנסה - 249,000 ₪ בשנת 2011] בהפחתת המשכורת שבגינה הפריש לו מעבידו כספים לקרן השתלמות בשנת המס.

(ראה סעיף 2 (5) לתקנות מס הכנסה (ניכוי הוצאות מסויימות), תשל"ב-1972).

צבירת ותק

.3

לפי סעיף 169(א) לפקודה, משיכת כספים מקרן השתלמות (קרן והפרשי הצמדה, וכן ריבית ורווחים אחרים שמקורם בהפקדה המוטבת - ראה סעיף 4 בהמשך) פטורה ממס לאחר פטירה, ובחיי בעל החשבון - לאחר חלוף 6 שנים ממועד התשלום הראשון לקרן (לגבי עובד שהגיע לגיל פרישה - לאחר חלוף 3 שנים). לגבי סכומים ששימשו את העובד לצורך השתלמותו - אם חלפו 3 שנים ממועד התשלום הראשון.

לענין זה, כתחילת התשלום לקרן ההשתלמות, יכול להיחשב סוף החודש שלגביו שולם התשלום הראשון, אך לא לפני תחילת שנת המס שבה שולם. היינו, ניתן להפקיד לראשונה בקרן ההשתלמות עד 31 בדצמבר 2011 וליהנות מוותק של תחילת השנה.

מסוי ריבית ורווחים אחרים בעת המשיכה מקרן השתלמות

.4

עקרונית, ריבית ורווחים אחרים (להבדיל מהקרן והפרשי הצמדה) המתקבלים בעת פדיון של קרן השתלמות, חייבים במס בשיעור 20% (עד 31.12.05 15%).

ואולם, לפי סעיף 169(א) לפקודה **יחול פטור ממס** במקרים הבאים:

לגבי משיכת סכומים מקרן השתלמות של שכירים

- יחול פטור מלא על התשואה הנובעת מהפקדות בקרן השתלמות עד המועד הקובע (31 בדצמבר 2002).
- כמו כן, ניתן פטור בגין ריבית ורווחים אחרים שמקורם בהפקדה מוטבת (לגבי הפקדות החל מיום 1 בינואר 2003):

"הפקדה מוטבת" - כל אחד מאלה:

- (1) סכום ששילם מעביד, עד גובה הסכום או השיעור שאין רואים אותו, לפי סעיף 3(ה), כהכנסת עבודה בעת ששולם לקרן;
- (2) סכום ששילם העובד שהוא אחד מאלה:

- (א) סכום שאינו עולה על שליש מהסכום ששילם המעביד בשיעור הקבוע בסעיף 3(ה), בשל משכורתו הקובעת של העובד כהגדרתה בסעיף האמור;
- (ב) סכום בשיעור שאינו עולה על 2.5% ממשכורתו הקובעת של העובד;
- (ג) סכום בשיעור אחר שנקבע לתשלומי העובד בהסכם קיבוצי שאושר לפי חוק הסכמים קיבוציים, התשי"ז-1957, לפני 12 ביוני 2002.

לגבי משיכת תשלומים מקרן השתלמות לעצמאים ולחברי קיבוץ

- יחול פטור מלא בגין התשואה הנובעת מהפקדות בקרן ההשתלמות לעצמאיים עד ליום 30 בנובמבר 2002 (לחברי קיבוץ עד ליום 31 בדצמבר 2002).
- בגין הפקדות שבוצעו החל מיום 1 בדצמבר 2002 (חברי קיבוץ החל מיום 1 בינואר 2003) ניתן פטור בגין ריבית ורווחים אחרים שמקורם בהפקדה המוטבת (סכום של 17,400 ש"ח לשנה בשנת 2011).

5. סדר הקדימויות של משיכת כספים חלקית מקרן השתלמות

ביום 14 במרץ 2011 פורסמו בקובץ התקנות 6984, תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (משיכת כספים חלקית מקרן השתלמות), התשע"א-2011 (להלן - **התקנות**) הקובעות את סדר הקדימויות של משיכת הכספים מכל אחד ממרכיבי חשבון קרן ההשתלמות (הן תשלומי המעביד והן תשלומי העובד), במקרה של משיכת כספים חלקית מקרן השתלמות.

"המועד הקובע" – 31 בדצמבר 2002 ובקרן לעצמאים 30 בנובמבר 2002.

"תשלומי ההפקדה המוטבת" – תשלומים ששולמו מהמועד הקובע ואילך שהם תשלומי ההפקדה המוטבת כהגדרתה בסעיף 9(א16)ג) (תשלומי המעביד והעובד באחוזים הנקובים בסעיפים הנ"ל מסכום חודשי של עד 17,400 ₪), או בסעיף 9(ב16) לפקודת מס הכנסה (לגבי קרן השתלמות לעצמאים).

סדר המשיכות (ברירת המחזל) יהיה כדלקמן:

1. מחלק מרכיב החשבון של התשלומים החייבים (תשלומים ששולמו לקרן ההשתלמות מהמועד הקובע ואילך שאינם תשלומי ההפקדה המוטבת). התשואה על מרכיב זה חייבת במס.
2. מחלק מרכיב החשבון של תשלומים עד למועד הקובע. התשואה על מרכיב זה פטורה ממס.
3. מחלק מרכיב החשבון של תשלומי ההפקדה המוטבת. התשואה על מרכיב זה פטורה ממס.

המשמעות: התקנות מאפשרות למי שהפקיד בקרן השתלמות מעבר לסף הפטור (סכומים שאינם נחשבים להפקדה מוטבת), למשוך רק את הכספים הנ"ל שהתשואה בגינם חייבת במס ולהשאיר בקרן את הכספים שהתשואה בגינם פטורה ממס.

התקנות מאפשרות לעמית לבחור לפי בקשתו גם בסדר משיכה שונה. סדר הקדימויות החדש מבטל את סדר הקדימויות הקודם שנקבע בסעיף 41ג(ב)2) לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), התשכ"ד-1964.

תחילתן של התקנות 90 ימים מיום פרסומן (הפרסום היה ביום 14 במרץ 2011).

בכבוד רב

קרלמן – רואי חשבון